

สิทธิของผู้เสียหายที่จะได้รับการเยียวยาจากรัฐ
อันเนื่องมาจากการกระทำความผิดทางอาญา

ร้อยตำรวจเอก ชาติชาย ชอบทางศิลป์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชานิติศาสตร์ ภาควิชานิติศาสตร์
คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2542
ISBN 974-334-658-9
ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**VICTIM' S RIGHT TO STATE COMPENSATION
FOR CRIMINAL INJURY**

POLICE CAPTAIN CHATCHAI CHOBTANGSILP

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Laws in Laws

Department of Law

Faculty of Law

Chulalongkorn University

Academic year 1999

ISBN 974-334-658-9

ชาติชาย ขอบทางศิลป์ . ร.ด.อ. : สิทธิของผู้เสียหายที่จะได้รับการเยียวยาจากรัฐ
อันเนื่องมาจากการกระทำความผิดทางอาญา
(VICTIM'S RIGHT TO STATE COMPENSATION FOR CRIMINAL INJURY)
อ.ที่ปรึกษา : รศ.วีระพงษ์ บุญโญภาส . 112 หน้า. ISBN 974-334-658-9

ปัจจุบันเมื่อมีการกระทำความผิดอาญาเกิดขึ้น นอกจากความเสียหายในส่วนของ
ทรัพย์สินแล้ว ผู้เสียหายยังอาจได้รับอันตรายต่อร่างกาย หรือชีวิต ซึ่งเท่าที่ผ่านมานอกจาก
การฟ้องร้องเรียกค่าสินไหมทดแทนจากการทำละเมิดตามกฎหมายแพ่งแล้ว ยังไม่มี
มาตรการทางกฎหมายอื่นใดที่จะกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการเยียวยา ค้ำครอง และ
ชดเชยผู้เสียหายซึ่งอยู่ในฐานะเหยื่ออาชญากรรม แม้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
พ.ศ. 2540 มาตรา 245 จะบัญญัติในเรื่องความคุ้มครองผู้เสียหายจากการกระทำความผิด
ทางอาญาไว้

วิทยานิพนธ์เรื่องนี้มีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษาเพื่อวิเคราะห์หลักเกณฑ์ และแนวทางของ
กฎหมายในส่วนของ การชดเชยความเสียหาย และให้ความคุ้มครองต่อผู้เสียหาย หรือเหยื่อ
อาชญากรรมโดยเปรียบเทียบรูปแบบของกฎหมายต่างประเทศ รวมถึงการวิเคราะห์พิจารณา
ร่างพระราชบัญญัติกองทุนเงินชดเชยผู้เสียหายจากอาชญากรรม และผู้ถูกดำเนินคดีอาญา
ของกระทรวงยุติธรรม

จากการศึกษาวิจัยพบว่ามาตรการทางกฎหมายที่จะบัญญัติรองรับการปฏิบัติตาม
รัฐธรรมนูญ ฯ มาตรา 245 ยังไม่มีกฎหมายรองรับชัดเจน

ผู้วิจัยได้เสนอแนะมาตรการในการกำหนดบทบัญญัติกฎหมายเพื่อรองรับแนวทางใน
การคุ้มครองผู้เสียหายในคดีอาญา ตามกฎหมายรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
พ.ศ.2540 และปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนให้เป็นไปตามหลักสากลสอดคล้อง
แนวทางปฏิบัติของนานาอารยประเทศ

ภาควิชา _____ นิติศาสตร์ _____ ลายมือชื่อนิสิต ร.ด.อ. พ. ๘ - ๘๖
สาขาวิชา _____ นิติศาสตร์ _____ ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ปีการศึกษา _____ 2542 _____ ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม _____

3970436134 : MAJOR LAW

KEY WORD : VICTIM / COMPENSATION

CHATCHAI CHOBTANGSILP , POL.CAPT. :VICTIM'S RIGHT TO
STATE COMPENSATION FOR CRIMINAL INJURY .
THESIS ADVISOR :ASSOC.PROF.VIRAPHONG BOONYOBHAS .
112 pp . ISBN 974-334-658-9

As the matter of fact , when a crime is committed not only damages
In properties but injured persons also have received effects from bodily harm
or life . In practice , besides taking a legal steps for compensation in tort there
is no other measures for remedy the injured person who is victim of crime .
Although the Constitution of Thailand A.D.1997 was also provided about the
compensation for injured person from crime committed .

This thesis focuses on researching of legal measures for
providing compensation on Criminal damages and protect the injured person
or victim of crime by comparing with the said measures of the foreign
countries . This thesis also criticized on Draft Legislation for providing
compensation to injured person from criminal offense of Ministry of Justice .

Result getting from this research found that there is no legal
measures following to the constitution of Thailand A.D.1997 Section 245 .

The researcher suggestes that legal measure for compensate
the injured person should be provided following to the Constitution of
Thailand A.D. 1997 and the Declaration of Human Right to be
internationalization as foreign countries .

ภาควิชา _____ นิติศาสตร์ _____ . ลายมือชื่อนิสิต ว.อ.อ. ๒๖-๖-๖๖
สาขาวิชา _____ นิติศาสตร์ _____ . ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา [Signature]
ปีการศึกษา _____ 2542 _____ . ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม _____

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จเรียบร้อยด้วยดี เนื่องด้วยความกรุณาของท่านรองศาสตราจารย์ วีระพงษ์ บุญโญภาส ที่กรุณาได้รับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และให้คำแนะนำตลอดจนแนวความคิดอันเป็นประโยชน์ต่อการเขียนวิทยานิพนธ์ตลอดมา รวมทั้งได้สละเวลาตรวจวิทยานิพนธ์ และแก้ไขมาตั้งแต่ต้นจนแล้วเสร็จ ซึ่งผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี้

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณท่านรองศาสตราจารย์ ดร.กมลชัย รัตนสกาวงศ์ ที่กรุณาได้รับเป็นประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ซึ่งได้ให้แง่คิดและชี้แนะหลักเกณฑ์ที่สำคัญในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ขอกราบขอบพระคุณท่านอาจารย์ จริญญา ภักดีธนากุล และ ท่านอาจารย์ ดร.กิตติพงษ์ กิตยารักษ์ ที่กรุณาได้รับเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ตลอดจนตรวจแก้ไข วิทยานิพนธ์ฉบับนี้จนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ผู้เขียนขอขอบพระคุณ ท่าน พลตำรวจโท ดร.ณ โสภิตพันธ์ุ ตำแหน่ง ผู้ช่วยผู้บัญชาการสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และ ท่าน พลตำรวจตรี สมภพ สกุนตะวิภาต ตำแหน่ง ผู้บังคับการตำรวจนครบาล 6 กองบัญชาการตำรวจนครบาล ซึ่งได้มีเมตตาให้โอกาสแก่ผู้เขียนได้มีเวลาจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จนประสบความสำเร็จ และขอขอบพระคุณคุณวิไล นิคงรัมย์(พี่ติ่ม) , คุณเกื้อกุล พรหมเมือง(พี่หมู) , พี่ๆ เพื่อนๆ และน้องๆ ทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลือ และให้กำลังใจผู้เขียนด้วยดีมาโดยตลอด

สุดท้ายผู้เขียนหวังว่าวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะมีคุณประโยชน์ในการศึกษา วิชานิติศาสตร์อยู่บ้าง ซึ่งผู้เขียนขอมอบเป็นกตเวทิตาคุณแด่คุณบิดา มารดา บุรพจารย์ ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ ประสาทวิชาให้ผู้เขียนได้ประสบความสำเร็จในการจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ด้วยปณิธานที่มุ่งมั่น และตั้งใจ

ร้อยตำรวจเอกชาติชาย ขอบทางศิลป์

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
1.3 สมมุติฐานของการวิจัย.....	6
1.4 ขอบเขตการศึกษาวิจัย.....	6
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	7
บทที่ 2 แนวความคิดในการคุ้มครองผู้เสียหาย.....	8
2.1 ปัญหาอาชญากรรม.....	10
2.2 ความหมายของผู้เสียหายกับเหยื่ออาชญากรรม.....	15
2.2.1 ผู้เสียหาย.....	15
2.2.2 เหยื่ออาชญากรรม.....	26
2.3 ทฤษฎีเกี่ยวกับเหยื่ออาชญากรรม.....	27
2.4 การคุ้มครองผู้เสียหายตามหลักปฏิญญาสากลว่าด้วย สิทธิมนุษยชน.....	34
2.5 สิทธิของเหยื่ออาชญากรรมตามปฏิญญาสหประชาชาติ.....	41
บทที่ 3 การชดเชยเหยื่ออาชญากรรมในต่างประเทศ.....	44
3.1 การชดเชยเหยื่ออาชญากรรมในประเทศสหรัฐอเมริกา.....	45
3.2 การชดเชยเหยื่ออาชญากรรมในประเทศญี่ปุ่น.....	58
3.3 การชดเชยเหยื่ออาชญากรรมในประเทศฝรั่งเศส.....	64

สารบัญ(ต่อ)

บทที่ 4 การคุ้มครองผู้เสียหายตามหลักเกณฑ์ของประเทศไทย.....	72
4.1 วิเคราะห์กระบวนการยุติธรรมไทยต่อเหยื่ออาชญากรรม.....	73
4.1.1 ขั้นตอนการดำเนินงานของกระบวนการยุติธรรม ต่อเหยื่ออาชญากรรม.....	74
ก.ขั้นตอนการดำเนินงานของตำรวจ.....	75
ข.ขั้นตอนการดำเนินงานของอัยการ.....	78
ค.ขั้นตอนการดำเนินงานของทนายความ.....	79
ง.ขั้นตอนการดำเนินงานของศาล.....	80
4.1.2 อุปสรรคข้อขัดข้องของกระบวนการยุติธรรม.....	82
4.2 การคุ้มครองผู้เสียหายตามกฎหมายรัฐธรรมนูญฯ พ.ศ.2540..	87
บทที่ 5 บทสรุปและข้อเสนอแนะ.....	106
5.1 บทสรุป.....	106
5.2 ข้อเสนอแนะ.....	111
รายการอ้างอิง.....	113
ภาคผนวก.....	117
ประวัติผู้เขียน.....	132